

Anonymiseret version

Oversættelse

C-77/24 – 1

Sag C-77/24 [Wunner]ⁱ

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

1. februar 2024

Forelæggende ret:

Oberster Gerichtshof (Østrig)

Afgørelse af:

11. januar 2024

Revisionsappellanter:

NM

OU

Revisionsindstævnt:

TE

Oberster Gerichtshof (øverste domstol) har [udelades] i sagen sagsøger TE, 1100 Wien [udelades] mod den første sagsøgte NM, Malta, M-XXB 1120 Ta'Xbiex, [udelades] og den anden sagsøgte OU, Cypern, CY-2108 Nicosia, [udelades] vedrørende 18 547,67 EUR tillige med renter og omkostninger, som følge af de sagsøgtes revisionsappel til prøvelse af kendelse afsagt af Oberlandesgericht Wien (øverste regionale domstol i Wien) den 4. september 2023, GZ 15 R 96/23g-46, hvorved kendelse afsagt af Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (regional domstol for civile sager i Wien) den 27. april 2023, GZ 11 Cg 61/22d-29, delvist blev ophævet, afsagt følgende

k e n d e l s e:

ⁱ – Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen..

I. Den ved kendelse af 9. november 2023, AZ Ob 181/23p, udsatte sag, fortsættes.

II. Den Europæiske Unions Domstol forelægges i henhold til artikel 267 TEUF følgende spørgsmål til præjudiciel afgørelse:

1. Skal artikel 1, stk. 2, litra d), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (herefter »Rom II-forordningen«) fortolkes således, at denne bestemmelse tillige omfatter erstatningskrav mod ledelsen i et selskab, som en af selskabets fordringshavere baserer på erstatningsansvar uden for kontrakt som følge af ledelsens tilsidesættelse af bestemmelser, der tjener et beskyttelsesformål (som f.eks. bestemmelser i lovgivningen om hasardspil)?

2. Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende:

Skal artikel 4, stk. 1, i den nævnte forordning fortolkes således, at stedet for skadens indtræden i forbindelse med et søgsmål om erstatningsansvar uden for kontrakt mod ledelsen i et selskab, der udbyder online-hazardspil i Østrig uden koncession, vedrørende tab, der er opstået ved spil, fastsættes efter

a) stedet, hvorfra spilleren foretager overførsler fra sin bankkonto til den spillerkonto, som selskabet fører

b) stedet, hvorfra selskabet fører den spillerkonto, hvorpå spillerens indbetalinger, gevinster, tab og bonusser posteres

c) stedet, hvorfra spilleren via denne spillerkonto foretager spilindsatser, der i sidste ende medfører et tab

d) spillerens bopæl som geografisk placering for spillerens krav på udbetaling af dennes indestående på spillerkontoen

e) den geografiske placering af dennes væsentligste aktiver?

III. [udelades][udsættelse af sagen]

B e g r u n d e l s e:

Vedr. I.:

- 1 Ved kendelse af 9. november 2023 udsatte den forelæggende ret sagen på Domstolens afgørelse vedrørende Oberster Gerichtshofs (øverste domstol) anmodning til Domstolen om præjudiciel afgørelse af 19. oktober 2023 i sagen 5 Ob 110/23i.
- 2 Sagsøgeren i den sag, der lå til grund for den pågældende anmodning, hævdede nu sagen, idet den pågældende frafaldt sit krav, hvilket blev taget til efterretning ved den forelæggende rets kendelse af 23. november 2023, hvorfor anmodningen om

præjudiciel afgørelse blev trukket tilbage. Den udsatte sag skal derfor fortsættes med henblik på afklaring af de EU-retlige spørgsmål.

Vedr. II.:

A. De faktiske omstændigheder

- 3 Titanium Brace Marketing Limited (herefter blot »Limited«) drev via webstedet www.drueckglueck.com et onlinekasino fra sit hjemsted på Malta. Selskabet markedsførte sit tilbud på hele det europæiske marked. Det er indehaver af en gyldig maltetisk koncession til hasardspil, men ikke en koncession i henhold til Österreichisches Glücksspielgesetz (østrigsk lov om hasardspil, herefter »GspG«) og er på nuværende tidspunkt under konkurs.
- 4 Sagsøgeren, der er bosiddende i førsteinstansrettens retskreds, spillede i perioden fra den 14. november 2019 til den 3. april 2020 via Limiteds websted onlinehasardspil og indbetalte i alt det påstævnte beløb uden at opnå gevinst. De sagsøgte var i denne periode direktører i Limited.
- 5 For at kunne spille på Limiteds websted skulle sagsøgeren oprette en kundekonto på Malta. Han foretog fra sin østrigske bankkonto indbetalinger på en konto i en maltetisk bank for dermed at tanke sin spilleraccount (sin kundekonto) op. Disse indbetalinger bogførte Limited som tilgodehavender. Den konto, der var oprettet for sagsøgeren på Malta var en »real money-konto«, der var oprettet af Limited for ham som spiller, og som ikke blev sammenblandet med Limiteds aktiver. Hvis sagsøgeren besluttede sig for at deltage i et hasardspil, blev spilindsatsen debiteret spillerkontoen. Hvis spilleren vandt, ville gevinsten på tilsvarende vis blive krediteret spillerkontoen. Sagsøgeren led et samlet tab på spil på 18 547,67 EUR.

B. Parternes påstande og de hidtidige retsforhandlinger

- 6 Sagsøgeren har nedlagt påstand om tilbagebetaling af sit tab fra begge sagsøgte. Da Limited ikke havde en østrigsk koncession, var aftalen om hasardspil ugyldig. Han har baseret sin påstand på et krav om erstatning med den begrundelse, at krænkelsen af det østrigske monopol på hasardspil udgjorde en tilsidesættelse af bestemmelserne om beskyttelse. De sagsøgte havde i deres egenskab af direktører for Limited ansvaret for, at selskabet har udbudt illegalt hasardspil i Østrig. De hæfter personligt over for kreditorerne og som medgerningsmænd i henhold til § 1301 i Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (den østrigske borgerlige lovbog, herefter »ABGB«) solidarisk for tilsidesættelsen af bestemmelserne i GSpG om beskyttelse af spillere. Førsteinstansrettens kompetence blev (bl.a.) baseret på artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012.
- 7 De sagsøgte har påberåbt sig rettens manglende internationale kompetence. Artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012 kan ikke anvendes af sagsøgeren. De sagsøgte har ikke haft bemyndigelse til at beslutte, om Limited skulle trække sig tilbage fra det allerede etablerede østrigske marked. De har ikke truffet strategiske beslutninger for virksomheden, den anden sagsøgte havde blot været

forbindelsesperson til den maltetiske spillemyndighed. Stedet for den skadevoldende begivenhed og stedet for skadens indtræden var på Malta. På de sagsøgte finder ikke østrigsk, men maltetisk materiel ret anvendelse, der ikke indeholder bestemmelser om hæftelse for selskabets ledelse over for dettes fordringshavere.

- 8 Retten i første instans afviste sagen på grund af manglende international kompetence.
- 9 Appelretten ophævede denne afgørelse, for så vidt som sagsøgeren baserede sine krav på et erstatningsansvar uden for kontrakt, og pålagde retten i første instans at indlede sagen og undlade at tage den anvendte afvisningsgrund i betragtning.
- 10 Henset til den nylige afgørelse i sag 10 Ob 56/22 fra Oberster Gerichtshof (øverste domstol) vedrørende lignende faktiske omstændigheder var betingelserne for deliktsværneting i henhold til artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012 opfyldt. Egentlig hæfter direktørerne for et selskab med begrænset ansvar kun over for selskabet for deres egen culpøse adfærd, og der findes kun undtagelser i tilfælde af, at der foreligger relevant lovgivning herom, i tilfælde af forsætlig uretmæssig skade for fordringshavere, i tilfælde af retsligt strafbare handlinger eller i tilfælde af culpøs tilsidesættelse af bestemmelser, der tjener et beskyttelsesformål. I afgørelsen i sag 6 Ob 168/19b fastslog Oberster Gerichtshof (øverste domstol), at tilsidesættelsen af bestemmelser, der har til formål at beskytte spillere, ikke blot udgjorde en krænkelse af forpligtelser, som gjorde selskabet erstatningspligtigt over for tredjemand ved dettes ansvar som ledelse, men at sagsøgeren også kunne gøre krav gældende mod de sagsøgte direktører personligt. Det har sagsøgeren ligeledes gjort gældende i den foreliggende sag. Stedet for skadens indtræden var i Østrig, fordi den spilindsats, der blev foretaget på Malta, afhang af spillets succes eller fiasko, og fordi tabene ville blive udlignet med gevinster. Kun det resterende tab var en første skade, der påvirkede spilleren ved, at det pågældende beløb manglede i hans aktiver i Østrig. De sagsøgte hævdede krænkelse af offentligretlige østrigske overordnede præceptive bestemmelser medførte ligeledes, at skaden er indtrådt i Østrig.
- 11 Appeldomstolen fastslog, at revisionsappellen kunne antages til realitetsbehandling, idet der ikke forelå retspraksis fra de øverste domstole vedrørende spørgsmålet om de østrigske retters internationale kompetence i lignende sager mod direktører for hasardspilselskaber.
- 12 Med revisionsappellen har de sagsøgte ønsket at opnå en ændring i form af stadfæstelse af førsteinstansrettens afvisning af sagen, subsidiært ophævelse og hjemvisning til de foregående instanser.
- 13 Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at revisionsappellen forkastes.

C. Relevante retsforskrifter

- 14 Artikel 7 i forordning nr. 2015/2012 har følgende ordlyd:

En person, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges i en anden medlemsstat:

[...]

i sager om erstatning uden for kontrakt, ved retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå.

15 Rom II-forordningens artikel 1 har følgende ordlyd:

1. »Denne forordning finder anvendelse på forpligtelser uden for kontrakt på det civil- og handelsretlige område i alle situationer, hvor der skal foretages et lovvalg. [...]«

2. »Denne forordning finder ikke anvendelse på:

[...]

d) forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af reglerne for selskaber, foreninger og andre juridiske personer vedrørende spørgsmål såsom disses stiftelse ved registrering eller på anden måde, deres handleevne, interne organisation og opløsning samt ledelsens eller deltagerens personlige ansvar i denne egenskab for selskabets, foreningens eller den juridiske persons forpligtelser og revisorers personlige ansvar over for et selskab eller dets deltager i forbindelse med den lovpligtige revision af regnskaberne.«

16 Rom II-forordningens artikel 4, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Medmindre andet er fastsat i denne forordning, anvendes på en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af en skadevoldende handling, loven i det land, hvor skaden indtræder, uanset i hvilket land den skadevoldende begivenhed fandt sted, og uanset i hvilket land eller hvilke lande de indirekte følger af denne begivenhed indtræder.«

17 § 1301 i ABGB har følgende ordlyd:

Flere personer kan drages til ansvar for en ulovligt forvoldt skade, ved at de i fællesskab, på direkte eller indirekte vis, ved at forlede, true, befale, hjælpe, skjule og lignende, eller også blot ved at undlade at opfylde den særlige forpligtelse til at forhindre ondet, har bidraget hertil.

18 § 1311 i ABGB har følgende ordlyd:

»Det rene hændelige uheld bæres af den, hvis aktiver eller person rammes heraf. Den, som imidlertid ved en ansvarspådragende handling har udløst det hændelige uheld, den, som har overtrådt en lov, som har til formål at forebygge hændelige skader, eller (udelades), hæfter for enhver skade, som ellers ikke ville være indtrådt.«

§ 3 i GspG har følgende ordlyd:

»Retten til afholdelse af hasardspil er, medmindre nærværende forbundslov bestemmer andet, forbeholdt forbundsstaten (monopol på hasardspil).«

D. Begrundelsen for forelæggelsen

- 19 1.1. Ifølge østrigsk retspraksis er oplysningerne i stævningen afgørende for vurderingen af den internationale kompetence. Det er ikke nødvendigt udtrykkeligt at påberåbe sig et værneting i henhold til forordning nr. 2015/2012. Sagsøgeren skal blot gøre de nødvendige faktiske omstændigheder gældende. Når der er tale om de såkaldte »faktiske omstændigheder af dobbelt relevans«, det vil sige dem, hvoraf såvel den internationale kompetence som kravets berettigelse udledes, skal anbringendet begrunde påstanden i tilstrækkeligt omfang for ikke at belaste undersøgelsen af kompetencen med en vidtgående prøvelse af søgsmålets realitet. Spørgsmålet om den internationale kompetence skal derfor vurderes ud fra, om oplysningerne i stævningen begrundet påstanden.
- 20 1.2. Ifølge den retspraksis, der allerede foreligger vedrørende østrigsk ret, kan et selskabs ledelse principielt hæfte over for tredjemand i tilfælde af culpøs tilsidesættelse af en bestemmelse om beskyttelse henhold til ABGB's § 1311, idet GSpG's bestemmelser, der har til formål at beskytte spillere, allerede er kvalificeret som bestemmelser, der tjener et formål om beskyttelse. En tilsvarende hæftelse findes ifølge det af de sagsøgte anførte ikke i maltetisk erstatningsret.
- 21 1.3. Det anførte krav på erstatning uden for kontrakt mod de sagsøgte, der er baseret på erstatning uden for kontrakt i henhold til artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 2015/2012, ville – på grundlag af østrigsk ret om erstatning – således berettiget påstanden. Det skal imidlertid undersøges, om den anvendelse af materiel østrigsk ret, som sagsøgeren har påberåbt sig, berettiger påstanden. I denne henseende har den forelæggende ret fundet, at der ikke foreligger »acte claire«, og forelæggelsen for Domstolen er derfor nødvendiggjort.
- 22 2. Domstolen har – så vidt det ses – endnu ikke taget stilling til rækkevidden af undtagelsesbestemmelserne i Rom II-forordningens artikel 1, stk. 2, litra d). Af Domstolens afgørelse i sag C-147/12, *ÖFAB*, fremgår dog – for så vidt angår området for international civilprocesret – (præmis 42), at begrebet »erstatning uden for kontrakt« i artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 (som fandt anvendelse på daværende tidspunkt) skal fortolkes således, at det omfatter søgsmål, der er anlagt af fordringshaver mod et medlem af bestyrelsen for et aktieselskab og en aktionær i dette selskab med påstand om, at de er ansvarlige for selskabets gæld, eftersom de har tilladt selskabet fortsat at drive virksomhed på trods af, at det var underkapitaliseret, og at selskabet skulle have været sat under likvidation.
- 23 3. Der findes ingen national retspraksis om rækkevidden af denne undtagelsesbestemmelse. I den østrigsk og den tyske litteratur ses følgende opfattelser:

- 24 3.1. *Wagner*, Die neue Rom II-Verordnung, IPRax 2008, 1, er af den opfattelse, at en udvidende fortolkning af artikel 1, stk. 2, litra d), ganske vist også omfatter selskabsdeltageres og ledelsesorganers culpaansvar over for selskabet og over for eksterne fordringshavere. Dog taler ifølge *Wagner* mere overbevisende grunde ud fra en normativ-funktionel synsvinkel for i det mindste at knytte selskabsdeltagerens eksterne hæftelse over for selskabets fordringshavere til lovgivningen om erstatning uden for kontrakt.
- 25 3.2. Ifølge *Lurger/Melcher*, Handbuch Internationales Privatrecht² (2021), punkt 5/14 ff. er det for så vidt angår undtagelsen vedrørende selskabsdeltagerens og ledelsens personlige ansvar for et selskabs gæld tvivlsomt, om denne undtagelse blot vedrører den selskabsmæssige ansvars(sbegrænsning) (dvs. afhængigt af selskabsformen eksempelvis hæftelsesgennembrud for et kapital-selskabs selskabsdeltager) eller derudover tillige omfatter enhver anden form for culpaansvar over for selskabet og dets fordringshavere. De nævnte forfatter gør gældende, at Domstolens praksis (sag C-147/12), i det mindste på området for international kompetence, lægger til grund, at krav vedrørende hæftelsesgennembrud kvalificeres som erstatningsansvar uden for kontrakt.
- 26 3.3. Ifølge *Neumayr* i KBB⁷ artikel 1, Rom II-forordningen, punkt 6, finder undtagelsen ikke anvendelse på erstatningskrav uden for kontrakt mod selskabsdeltagere og ledelsesorganer.
- 27 3.4. I Tyskland gøres det for så vidt angår undtagelsesbestemmelsen gældende, at kvalificeringen af rodfæstede krav i selskabsretten som krav uden for kontrakt, herunder navnlig krav hidrørende fra erstatningsansvar uden for kontrakt, kan komme i betragtning, når der er tale om selskabsdeltagerens og ledelsens personlige ansvar for et selskabs forpligtelser i henhold til loven (*Junker* i MüKomm⁸ artikel 1, punkt 36). Den tyske BGH (forbundsdomstol) (II ZR 84/05, NJW 2007, 1529) behandlede spørgsmålet om, hvilken lovgivning der skulle finde anvendelse på det personlige ansvar, når et selskab med begrænset ansvar efter nederlandsk ret ikke anførte den tilføjelse af selskabsform til selskabets navn, der henviser til ansvarsbegrænsningen, og kvalificerede ikke selskabsdeltagerens personlige ansvar som selskabsretligt, men som erstatningsansvar uden for kontrakt med den begrundelse, at det at anføre en tilføjelse til firmanavnet ikke henhører under de specifikke selskabsretlige forpligtelser (jf. ligeledes *Junker*, l.c., punkt 38).
- 28 3.5. Også den hæftelse for fratagelse af eksistensgrundlag (BGB's § 826), som BGH (forbundsdomstol) har udviklet på et materielt erstatningsretligt grundlag, og som har til formål at beskytte et ubestemt antal fordringshavere, som selskabsdeltageren har påført tab ved at handle i strid med god forretningsskik, kvalificeres i Tyskland hovedsageligt som erstatningsansvar uden for kontrakt (jf. *Junker* l.c., nr. 38 f. med yderligere henvisninger også til opfattelser, der afviger herfra).

- 29 3.6. Domstolens opfattelse i sag C-147/12, *ÖFAB*, vedrørende spørgsmålet om tilknytning for så vidt angår erstatningskrav uden for kontrakt rejst af selskabers eksterne fordringshavere i international civilprocesret kan efter den forelæggende rets opfattelse tillige for så vidt angår Rom II-forordningens område tale for en streng fortolkning af undtagelsesbestemmelsen i denne forordnings artikel 1, stk. 2, litra d), uagtet dens brede ordlyd og for at anse erstatningskrav uden for kontrakt fra selskabets fordringshavere for ikke at være omfattet deraf.
- 30 4. Såfremt undtagelsesbestemmelsen ikke finder anvendelse i den foreliggende sag, skal tilknytning i henhold til Rom II-forordningen primært baseres på et lovvalg som omhandlet i artikel 14 i forordningen, dernæst på de særlige tilknytningsmomenter i artikel 5-9, og endelig på hovedreglen i Rom II-forordningens artikel 4 (*Neumayr* i KBB⁷ Før artikel 1 Rom II-forordningen, punkt 3 og 6 Ob 186/21b).
- 31 4.1. Det er ikke blevet gjort gældende, hvilken lov der skal finde anvendelse. De særlige tilknytningsmomenter i Rom II-forordningens artikel 5-9 vedrører produktansvar, illoyal konkurrence, miljøskader, krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og kollektive kampskridt og er ikke relevante.
- 32 4.2. Der skal derfor tages udgangspunkt i Rom II-forordningens artikel 4. Det tilfælde, der er omhandlet i dennes stk. 2, er det tilfælde, hvor den angiveligt ansvarlige og den skadelidte har sædvanligt opholdssted i samme land på det tidspunkt, hvor skaden indtrådte, hvilket ikke er tilfældet i den foreliggende sag. Det er således hovedreglen i Rom II-forordningens 4, stk. 1, der finder anvendelse.
- 33 4.3. Heri bestemmes, at på en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af en skadevoldende handling, anvendes loven i det land, hvor skaden indtræder, uanset i hvilket land den skadevoldende begivenhed fandt sted, og uanset i hvilket land eller hvilke lande de indirekte følger af denne begivenhed indtræder. Ved »skade« forstår den oprindelige skade, og der henvises til det sted, hvor den ansvarspådragende begivenhed har påført den umiddelbart skadelidte direkte skade (*Neumayr* i KBB⁷ Artikel 4 Rom II-forordningen, punkt 3 med yderligere henvisninger).
- 34 4.4. Ved rene formuetab uden tilsidesættelse af absolutte rettigheder – som de i denne sag omhandlede – er det ifølge litteraturen vanskeligt at fastlægge bestemmelsesstedet for skadens indtræden som omhandlet i Rom II-forordningens artikel 4, stk. 1 (*Melcher*, *Reine Vermögensschäden im internationalen Zuständigkeits- und Privatrecht*, VbR 2017, 126 og *Lurger/Melcher*, *Handbuch Internationales Privatrecht*², punkt 5/37 ff. med yderligere henvisninger, navnlig i fodnote 81). Der skal af hensyn til den sammenhæng, der også er tilsigtet ifølge syvende betragtning til Rom II-forordningen, tillige henvises til kompetenceretten i henhold til artikel 7, nr. 2), i forordning 1215/2012.

- 35 4.5. Med henblik på at bestemme stedet for skadens indtræden i henhold til artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012 skal der tages udgangspunkt i stedet for skadens indtræden (Domstolen C-709/19, *Vereniging van Effectenbezitters*, præmis 26 ff.), idet særlige værnetingsretlige kriterier for tildeling af kompetence på forhånd kan tale for, at stedet for skadens indtræden er i sagsøgerens bopælsmedlemsstat, hvilket fører til sagsøgers værneting (Domstolen C-12/15, *Universal Music* og C-304/17, *Löber*, præmis 34). Sådanne kriterier kan ifølge Domstolens praksis f.eks. være krænkelse af forpligtelsen til at udarbejde prospekt eller tilsidesættelse af lovbestemte oplysningsforpligtelser i sagsøgerens bopælsstat (Domstolen C-709/19, *Vereniging van Effectenbezitters*) eller førelse af investerings- og tabstypiske konti (bankkonto og værdipapirdepot) i banker i sagsøgerens bopælsstat (Domstolen C-304/17, *Löber*). For så vidt angår det sted, hvor en rent økonomisk skade er indtrådt direkte på en bankkonto, gælder, at der i henhold til artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012 kun kan fastsættes værneting, såfremt der også af sagens andre særlige omstændigheder kan udledes en sådan kompetence (jf. *Lurger/Melcher*, *Handbuch Internationales Privatrecht*², punkt 5/37).
- 36 4.6. I de nyligt afsagte afgørelser i sag 10 Ob 56/22s og 8 Ob 172/22k vedrørende artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012 i sager om hasardspil mod et maltetisk selskab lagde Oberster Gerichtshof (øverste domstol) til grund, at det ikke var afgørende, hvor selskabet førte spillernes konti. Spillerens indbetaling skadede endnu ikke den pågældendes aktiver, fordi spilleren havde en fordring i samme størrelsesorden mod selskabet, som denne til enhver tid kunne lade sig udbetale på anfordring. Kun et tab, der oversteg gevinsterne fra det forbudte hasardspil, skadede spillerens aktiver, idet den pågældendes krav på udbetaling dermed blev reduceret med tabsbeløbet. Den omstændighed, at den ulovlighed, der lå til grund for erstatningen, skyldtes krænkelsen af den østrigske lovgivning om hasardspil, det vil sige en krænkelse af østrigske offentligretlige overordnede præceptive bestemmelser, blev anset for at pege på Østrig. Også afgørelserne i sag 3 Ob 164/23y og 6 Ob 168/23h, der begge vedrørte erstatningssøgsmål mod hasardspilsselskaberne selv, lagde til grund, at den misligholdelse, der var relevant for skaden, var foregået i Østrig.
- 37 4.7. Hvis man tillige – som følge af den påbudte sammenhæng mellem international kompetenceret og international privatret – anvender denne opfattelse vedrørende stedet for skadens indtræden i henhold til artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012 på stedet for skadens indtræden i henhold til Rom II-forordningens artikel 4, stk. 1, vil sagsøgerens sædvanlige opholdssted vel skulle lægges til grund for stedet for den geografiske placering af sagsøgerens krav på udbetaling af tilgodehavendet på spillerkontoen.
- 38 4.8. I denne retning traf Oberster Gerichtshof (øverste domstol) afgørelse i sag 6 Ob 233/18k under faktiske omstændigheder, hvor en sagsøger havde foretaget sin formuedisposition og gennemført overførslen fra Østrig. I den sag blev det bekræftet, at østrigsk materiel ret fandt anvendelse. Det blev af sjette afdeling – i en sag ved afdelingen mod en notar, der var etableret i Schweiz, og som udstedte

ukorrekte evalueringsrapporter vedrørende beholdninger af ædle metaller – ikke anfægtet, at det relevante sted for skadens indtræden i henhold til Rom II-forordningens artikel 4 skulle placeres i Østrig henset til de særlige omstændigheder i denne situation.

- 39 4.9. Efter den forelæggende rets opfattelse er det for vurderingen af stedet for den oprindelige skades indtræden dels afgørende, hvori denne består, dels hvor denne – i form af en første forringelse af den pågældende del af formuen – er indtrådt for første gang. Af relevans er her det sted, hvorfra sagsøgeren foretager overførsler fra sin bankkonto til sin spillerkonto – hvis man lægger til grund, at sagsøgerens fordring på kontopenge over for sin bank, er af en mere stabil værdi end fordringen på udbetaling af et regnskabsmæssigt tilgodehavende på spillerens konto over for hasardspilsselskabet, således at der allerede derved er indtrådt en negativ ændring af formuen. En løsning kan også, i overensstemmelse med de sagsøgtes indsigelser, være at antage, at der først forelå en endelig formueforringelse ved det tab, der indtrådte på spillerkontoen, og – da kontoen blev ført på Malta – at anse dette for en første skade, der var indtrådt på Malta. Da et sådant tab imidlertid afhænger af, at sagsøgeren spiller igen (og taber), kan det også antages, at først dette (yderligere) tabsgivende spil havde udløst den første skade, og stedet for dette spil kunne danne udgangspunkt. Hvis man først betragter det (endelige) tab af kravet på udbetaling af et tilgodehavende på spillerkontoen som en første skade, opstår spørgsmålet om, hvor stedet for dette krav er – på Malta, hvor kontoen føres, på stedet for sagsøgerens bopæl, på stedet for den geografiske placering af dennes væsentligste aktiver eller andetsteds.
- 40 4.10. Hvis stedet for den oprindelige skades indtræden er beliggende i Østrig, skal det imidlertid ifølge den forelæggende rets opfattelse – som omhandlet i Domstolens ovennævnte praksis vedrørende artikel 7, nr. 2), i forordning nr. 1215/2012 – imidlertid også for så vidt angår spørgsmålet om, hvilken lov der finder anvendelse, lægges til grund, at de særlige omstændigheder i situationen taler for, at der skal henvises til den materielle nationale lovgivning på stedet for skadens indtræden. Ifølge den forelæggende ret kan der ikke konstateres en åbenbart nærmere tilknytning til et andet land som omhandlet i Rom II-forordningens artikel 4, stk. 3.

Ad III.:

[udelades] [national procesret]

Oberster Gerichtshof (øverste domstol)

Wien, den 11. januar 2024

[udelades]